

Adviesraad Sociaal Domein
Postbus 17
7240 AA LOCHEM

Per mail; info@adviesraadlochem.nl

Lochem, 20 September 2023

Kenmerk : 2023006
Betreft : Reactie / advies op het concept van de woonzorgvisie.

Aan : h.eskes@hhm.nl
C.c. : College van B en W van de gemeente Lochem
C.c. : a.vreeman@lochem.nl

Reactie op het concept van de woonzorgvisie

Vooraf

De Adviesraad Sociaal Domein Lochem zond 2 jaar geleden een ongevraagd advies over ouderen en wonen naar het college van b en w. Dit advies was bedoeld als een voorzet voor de woonzorgvisie, waartoe iedere gemeente verplicht is.

Het nu voorliggende stuk komt op hoofdlijnen geheel en in de aanbevelingen grotendeels overeen met dit advies. Ons inziens had veel tijd en geld bespaard kunnen worden, wanneer dit advies in het totstandkomingsproces betrokken was. Hiermee willen wij niet zeggen dat de gesprekken met de netwerkpartners geen grote plaats hadden moeten krijgen. Juist het betrekken van al deze partners is een zeer positief element in de voorbereiding.

Omdat sommige bouwstenen minder, maar andere bouwstenen meer uitgewerkt worden in ons advies, sluiten wij ons advies als bijlage bij, dat ook een aantal concrete suggesties bevat.

De adviesraad zal nu de vragen beantwoorden die ons en de netwerkpartners gesteld zijn.

- *Hoofdstuk 3: Herkent u de trends en ontwikkelingen, en de zienswijzen van de netwerkpartners? Mist er nog iets?*
Alle trends worden herkend,

misschien zou bij de kwetsbare ouderen de toename van ernstige psychogeriatrische problematiek wat uitdrukkelijker benoemd kunnen worden. Dit betreft een groeiende groep waarbij meestal 24 uur per dag begeleiding en zorg nodig is, waardoor een intramurale setting meestal onvermijdelijk is.

Wij missen in de notitie echter wel een algemene beschouwing over de actuele situatie op de woningmarkt. Deze leent zich wellicht meer voor een begeleidend schrijven van uw college bij de notitie, maar een nadere beschouwing is onontbeerlijk voor een richtinggevende discussie in de gemeenteraad.

Centraal staat het gegeven dat we in Nederland en ook in Lochem te maken hebben met een crisis op de woningmarkt. De behoefte aan woningen is erg groot terwijl er (te) weinig wordt gebouwd. De prijzen in zowel de koop- als de huursector stijgen sterk, waardoor het voor sommige bevolkingsgroepen nagenoeg onmogelijk is geworden op afzienbare termijn een passende woning te

vinden. Hierdoor ontstaat tweedeling in de lokale samenleving tussen kansrijke en kansarme woningzoekers. Daarnaast ontstaat binnen de categorie van kansarme woningzoekers concurrentie: tussen jongeren, lage en middeninkomens, statushouders, uitstromers van maatschappelijke opvang en beschermd wonen, alleenstaanden en arbeidsmigranten.

- *Hoofdstuk 4: Kunt u zich vinden in de vijf speerpunten waar we de komende jaren mee aan de slag willen? Mist u hier nog iets in?*

Alle 5 speerpunten worden gedeeld. Per speerpunt een enkele opmerking hierna;

1. *Inzetten op preventie en anticiperen op ouder worden: Hoe zorgen we ervoor dat de zorgdoelgroepen zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen? Hoe stimuleren we inwoners om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen en vroegtijdig na te denken over waar ze nu en in de toekomst willen wonen?*

Dit is bij uitstek een gemeentelijke taak. De gemeente is hierin al goed op weg met de financiering van de zorgcoördinatoren in verschillende kernen. Verdere uitbreiding, ook in de wijken van Lochem is wenselijk, waarbij de accenten mogen wisselen.

Uiteraard zijn er veel meer mogelijkheden/taken, zoals het faciliteren, onder meer via hulpmiddelen, van het langer thuis wonen.

Ingezet zal moeten worden op de uitbreiding van allerlei tussenvoorzieningen, die zowel de kwaliteit van leven als ook het langer thuis wonen kunnen bevorderen.

2. *Faciliteren bestaande (steun)structuren uit het sociale netwerk naast professionele zorg: Hoe bevorderen we de inzet van familie, vrienden en burens voor onze inwoners met een zorgbehoefte?*

De SWL doet op dit terrein al goede dingen. Bijvoorbeeld vrijwilligers, zorgcoördinatoren en de Alzheimer Stichting kunnen, zeker met gemeentelijke ondersteuning, een goede bijdrage leveren.

Te overwegen is ook een mantelzorgvergoeding vanuit de gemeente.

3. *Creëren gedifferentieerder woonaanbod: Welke (innovatieve) woonvormen kunnen in onze gemeente gerealiseerd worden? Hoe kunnen alle samenwerkingspartners de doorstroom bevorderen?*

De doorstroom wordt belemmerd door de hoge prijzen van appartementen en het veel te geringe aanbod van goedkope huurwoningen.

Innovatieve woonvormen komen vaak van onderaf naar voren. De gemeente en de woningbouwverenigingen kunnen hier een faciliterende rol spelen.

Het lijkt duidelijk dat het ondoenlijk is voldoende betaalbare woningen te realiseren als wordt vastgehouden aan de traditionele manier van bouwen en wonen. Indien betaalbare woningen voor een groep woningzoekenden niet bereikbaar zijn, moet nagedacht worden over de vraag of woonruimte wel bereikbaar te maken is door op andere manieren te bouwen. Denk ook hierbij aan 'tiny houses' voor starters, het opsplitsen van grote woningen in kleinere wooneenheden, het verbouwen van leegkomende/leegstaande winkels in het centrum et cetera.

Dit vraagt om visie en wellicht ook om het vrijmaken van middelen om de ontwikkeling en exploitatie van vernieuwende woonvormen te stimuleren en/of faciliteren.

Door woonvraag en zorgvraag niet los van elkaar te zien maar juist als samenhangend geheel, kan de gemeente een duurzame oplossing zoeken voor de toenemende schaarste in de zorg.

Bij dit thema is ook aandacht nodig voor overwegingen die ook van invloed zijn op de verhuisbereidheid van senioren. Denk aan de omstandigheid dat zij geworteld zijn in hun directe woonomgeving, dat zij daar veel sociale contacten hebben en steun en hulp ontvangen. Daarmee worden tevens familie/mantelzorgers ontlast. Dit alles draagt bij aan de woonkwaliteit en de kwaliteit van leven van senioren. Ook financiële overwegingen en het opzien tegen alle rompslomp die met verhuizen gepaard gaan, kunnen senioren weerhouden van het accepteren van een andere woning. Het kan helpen om ze daarbij actief ondersteuning aan te bieden. Dat geldt ook voor het overbruggen van het verschil in woonlasten tussen oude en nieuwe woning. Door senioren op deze wijze te verleiden wordt de drempel tot verhuizen verlaagd.

4. *Inzetten beschikbare innovaties in wonen en zorg: Welke bijdrage kunnen innovaties op het gebied van wonen, technologie en andere vlakken leveren om de verschillende zorgdoelgroepen binnen de gemeente te ondersteunen?*

Domotica kan een rol spelen, maar wel moet rekening gehouden worden met de soms heel beperkte digitale vaardigheden. Ook kunnen alle hulpmiddelen nimmer het menselijk contact geheel vervangen.

5. *Bevorderen samenwerking: Hoe kunnen we samenwerken om de doelen te behalen? Er komen veel (huisvestings)opgaven op ons af, samenwerking is cruciaal om al deze opgaven het hoofd te bieden.*

Er zijn nog steeds schotten tussen de financieringsstromen. Hierdoor wordt samenwerking en coördinatie rondom een cliënt meestal niet betaald. De zorgverzekeraar/het zorgkantoor en de gemeente zouden afspraken kunnen maken, zoals Menzis in Twente al met de succes doet. Het samenvoegen van zorgbudgetten van gemeente en zorgverzekeraar(s) is dan een optie.

Samenwerking mag er echter niet toe leiden dat er getornd wordt aan de zeggenschap van de burger.

Tot slot

De adviesraad beseft dat de woonzorgvisie een uitermate complex vraagstuk betreft. Dat geldt niet alleen de analyses en de visievorming, maar vooral ook de uitvoering ervan.

Wij zien graag een uitvoeringsprogramma als vervolgstap op deze notitie en duidelijkheid over de wijze waarop de adviesraad hierbij wordt betrokken.

Met vriendelijke groeten,

N. Swen-Fischer

Voorzitter ASDL

Bijlage:

Advies aan het college van Lochem over een woonzorgvisie, Juni 2021